

Social Media Kijkwijzer

Deze les gaat over inhoud die leerlingen tegen kunnen komen op het internet. Voor films bestaat er al jaren de Kijkwijzer. Door middel van simpele icoontjes krijgen mensen duidelijkheid waar de film over gaat en voor wie deze geschikt is. Zo kun je vrij makkelijk een afweging maken of je deze film wilt kijken. Voor het internet, en specifiek social media, bestaat er helemaal geen kijkwijzer. En dat terwijl het internet vol staat met informatie en beeldmateriaal die niet geschikt is voor kinderen.

De leerlingen gaan tijdens deze les nadenken over de invulling van zo'n *social media kijkwijzer*. Leerlingen leren zowat ze tegen kunnen komen op het world wide web en welke emotionele waarde daaraan hangt. De les heeft zowel doe- als praat-opdrachten en is daardoor afwisselend en interactief. Totale duur: 1 uur.

VERBINDING MET BEROEPEN EN DE ARBEIDSMARKT

Op internet en social media staat enorm veel informatie. Maar ook informatie die gewelddadig of schokkend kan zijn. Social media bedrijven zoals Facebook hebben medewerkers in dienst die zulke content verwijderen van hun pagina's. Maar ook andere bedrijven hebben communicatiemedewerkers in dienst die bijvoorbeeld reageren op (ongewenste) berichten op de sociale media van het bedrijf en klachten af te handelen.

ETHIEK EN TECHNOLOGIE

In deze les staat het ethische dilemma centraal: Moet voor iedereen alles zichtbaar zijn - gewelddadige of schokkende content - op internet/ social media? Op internet en social media staat enorm veel informatie. Maar ook informatie die gewelddadig of schokkend kan zijn. Hoe ga je hier mee om? Zijn er manieren om bijvoorbeeld jonge gebruikers een waarschuwings-seintje te geven als er iets schokkends te zien is? Of moet je daar 'gewoon' mee leren omgaan?

LESOPBOUW

- Introductie: Onderwijsleergesprek over leuke en vervelende ervaringen van tv/internet/games
- Verdieping: We kijken klassikaal een filmpje over massacommunicatie
- Doen: Leerlingen maken in tweetallen een kijkwijzer over social media
- Afronding: Klassikaal bespreken leeropbrengsten.

VOORBEREIDING & BENODIGDHEDEN

Van tevoren kun je een aantal dingen doen:

- Lees de handleiding en de lesbrief
- Digi-bord met internetverbinding: klik door de slides voor op het Digi-bord
- Print de lesbrief voor de leerlingen en print eventueel de bijlage met Kijkwijzer symbolen uit
- Zorg voor kleurpotloden en lege A4-vellen.

DOEL VAN DE LES

Domein curriculum 2021	Leerdoelen digitale vaardigheden	Kerdoel vak	21st century skills
1 Veiligheid en privacy in de digitale wereld DG2.1 Veiligheid in de digitale wereld.	1 Mediawijsheid De leerling herkent ongewenste mediaboodschappen en leert hiermee om te gaan. Bijvoorbeeld omgaan met gewelddadige, seksuele of schokkende content.	1 Kunstzinnige oriëntatie De leerling leert beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.	1 Communiceren
	2 Mediawijsheid De leerling herkent en kan omgaan met ongewone en ongewenste informatie.		2 Creatief denken

INTRODUCTIE

Openingslide

Slide 1, Praten en denken

Ga met de leerlingen in gesprek over hun ervaring met media. Vraag hen wat het allerleukste is wat ze tegenkwamen of hoorden op tv, internet of tijdens het spelen van een spel. Vervolgens ga je over wat er vervelend was op tv, internet of aan een spel in gesprek. Wat was dat? Waarom was dat vervelend? Vindt iedereen dat vervelend?

Het helpt om er met iemand over te praten. Vraag de leerlingen met wie zij hierover zouden praten. Een leerkracht? De ouders of verzorgers?

Maak hiervan een mindmap op het bord. Gebruik eventueel groen voor leuke dingen en rood voor vervelende dingen. Vraag aan de leerlingen of zij specifiek kunnen benoemen wat social media is. Denk hierbij aan Instagram, Facebook, TikTok etcetera.

BEROEPENSLIDE/ARBEIDSMARKT

Slide 2, Handig om te leren om...

 Op internet en social media staat enorm veel informatie. Ook informatie die gewelddadig of schokkend kan zijn. Iedereen kan zomaar iets op internet, en dus ook op social media zetten. Social media bedrijven als Facebook hebben medewerkers in dienst die zulke content verwijderen van hun pagina's. Maar ook andere bedrijven hebben communicatiemedewerkers in dienst die bijvoorbeeld reageren op (ongewenste) berichten op de sociale media van het bedrijf en klachten af te handelen.

VERDIEPING

Slide 3, Doen

Bespreek met de leerlingen wat Kijkwijzer is. Stel je leerlingen de vraag wie deze symbolen kent. Waar hebben ze deze gezien? Wat betekenen ze? Vervolgens kijk je het filmpje met uitleg over Kijkwijzer op <https://kijkwijzer.nl/kijkwijzer>.

Bespreek na het filmpje nogmaals de symbolen met de leerlingen. Daarna ga je de symbolen, samen met de leerlingen, koppelen aan woorden in de mindmap. Deze kun je erbij tekenen, maar in de bijlage staan ze ook als printables om in de mindmap te hangen.

Is er een symbool die nog niet gebruikt is in de mindmap?

GROEP 4 EN 5 DIGI-DOENER!

Laat de leerlingen dan nadenken over een scène waarvoor die gebruikt kunnen worden.

DOEN**Slide 4, Doen**

 Vertel de leerlingen: De symbolen van Kijkwijzer zijn speciaal gemaakt voor tv en films. Voor internet, games en social media bestaan nog geen symbolen. Vertel de leerlingen dat ze in tweetallen een kijkwijzer voor social media gaan maken. Wat is belangrijk om aan te denken bij het maken van een social media kijkwijzer? Is er iets anders dan bij TV en film? Laat de leerlingen er over nadenken. Een voorbeeld is dat er op social media meer uitingen zijn van pestgedrag of dat er op social media vaker filters worden gebruikt. Aan de andere kant worden er ook special effects gebruikt in films: dit wordt meestal wel benoemd.

Deel per tweetal de lesbrief uit. Leg uit: Nu ga je de kijkwijzer maken die gebruikt kan worden op social media. Kies één niet leuk situatie uit op social media. Misschien heb je zelf al eens iets meegemaakt of gezien. Dat kan je ook gebruiken. Je klasgenootje kiest natuurlijk niet dezelfde als jij! Bedenk bij iedere situatie een nieuw symbool en teken dat op je werkblad.

Loop tijdens het maken van de opdracht rond en help leerlingen waar dit nodig is.

AFRONDING**Slide 5, Praten met de klas**

Rond de verwerkingsopdracht af en laat een aantal leerlingen benoemen en zien wat zij hebben bedacht en getekend. Vraag eventueel door en reacties van klasgenoten.

Vraag de leerlingen: Wat heb je allemaal geleerd in deze les?
Antwoord: Je weet nu dat films en series worden beoordeeld door een Kijkwijzer. Zo weet je van tevoren of er enge dingen in voorkomen. Je weet ook dat het internet een plek is waar je dingen tegen kan komen die je niet altijd even leuk zou vinden. We hebben op het bord een mindmap gemaakt met leuke en minder leuke dingen, daar hebben we de Kijkwijzer symbolen aan gekoppeld. De Kijkwijzer symbolen zijn alleen voor televisie, daarom hebben we nu zelf symbolen voor social media gemaakt.

